

گرافیک های طراحی شهری

نویسندگان:

بالی میدا

نیل پرکین

دیوید استوارت والتون

همکاران:

اندرو باین

کارولین برون

اریک هلدینگ

مت لالی

میشل دوویل

راب کوان

حامیان علمی کتاب

در اینجا می‌بایستی از کلیه حامیانی که با راهنمایی‌ها و کمک در تدوین بسیاری از مثال‌های آمده در کتاب، مؤلفان را یاری رسانند، تشکر و قدردانی گردد.

شرکت گرافیک‌های شهری با مجموعه‌ای از طراحان و نقشه‌کش‌های خلاق و حرفه‌ای در طراحی گرافیکی و تصویرسازی طراحی شهری، برنامه‌ریزی و حمل و نقل با توسعه زبان ترسیمی و تکنیک‌های طراحی شهری توانسته است گامی مؤثر در ارتباط میان متخصصان، کارفرمایان و مردم در امور شهری بپیماید.

کیب^۱ (کمیسیون معماری و محیط مصنوع) مشاور در امور معماری، طراحی شهری و فضای جمعی می‌باشد. این سازمان به عنوان هیأت مردمی، سیاست‌گذاران شهری را در جهت پدیدآوردن فضاهایی برای مردم ترغیب و تشویق می‌نماید. همچنین این ارگان از اسناد خرد و محلی برنامه‌ریزی در راستای تدوین سیاست‌های طراحی در مقیاس ملی استفاده کرده و پیشنهادات و توصیه‌های تخصصی خود را به پیمانکاران و معماران ارائه می‌نماید.

گروه طراحی شهری^۲ در سال ۱۹۷۸ فعالیت خود را آغاز نمود. این گروه به عنوان گروهی عملیاتی از سوی اعضای خود متشکل از طراحان شهری، معماران، برنامه‌ریزان، مهندسان، محققان، معماران منظر، روزنامه‌نگاران و بسیاری حرفه‌های دیگر، حمایت می‌شود. فصلنامه تخصصی گروه طراحی شهری، مجله‌ای راهبردی در حوزه فعالیت آن به شمار می‌آید.

بنیاد دیوید لاک^۳ نیز یکی از هدایت‌کنندگان برنامه‌ریزی و طراحی شهری در انگلستان می‌باشد. این بنیاد از شصت تیم میان رشته‌ای قدرتمند شامل معماری، طراحی منظر، طراحی گرافیکی و نیز رشته‌های اصلی برنامه‌ریزی و طراحی شهری تشکیل یافته است. این انجمن خدمات مشاوره تخصصی خود را در رابطه با دستیابی به راه‌حلهای خلاقانه برای پروژه‌های متنوع، از بازسازی یک مرکز شهری تا طراحی یک مجتمع زیستی و از برنامه‌ریزی استراتژیک تا اجرا، ارائه می‌دهد.

گیلسپایز^۴ نیز شرکتی است که درخصوص خلق کیفیت در فضاها و مکان‌ها به ارائه خدمات حرفه‌ای می‌پردازد. این شرکت با ورود به عرصه طراحی منظر در اوایل دهه ۱۹۶۰، فعالیت خود را در خصوص ارائه خدمات منسجم در رابطه با طراحی شهری، طراحی منظر، برنامه‌ریزی محیطی و در مواردی معماری تکمیل نمود.

جان تامسون و شرکاء^۵ شرکتی متشکل از طراحان شهری، معماران و متخصصان برنامه‌ریزی اجتماعی است که با تجارب معتبر و قابل توجهی در خصوص توسعه‌های مقیاس کلان مسکونی و کاربری مختلط در دو بخش خصوصی و عمومی مشغول به فعالیتند. این شرکت، تاکنون پروژه‌های فراوانی را در انگلستان و نیز سرتاسر اروپا در زمینه‌های سکونتگاه‌های جدید، توسعه‌های شهری، توسعه‌های ساحلی، تحولات درون شهری و روستایی و توسعه‌های الحاقی برعهده داشته است. این پروژه‌ها تأکید ویژه‌ای بر دستیابی به راه‌حل‌های خلاقانه جهت توسعه همزمان فیزیکی، اجتماعی و تغییرات محیطی داشته‌اند.

بنیاد راجر اوانز^۶ در طول دهه گذشته بر روی بیش از ۱۰۰ طرح جامع مرکز شهری، محلات شهری و توسعه شهری در سرتاسر انگلستان و فراتر از آن فعالیت نموده است. دریافت جایزه ملی RTPI برای پروژه «برنامه‌ریزی واحدهای همسایگی جدید»، جایزه RIBA/ RTDI برای پروژه «طراحی مسکن»، Civic Trust برای طراحی قلمرو جمعی و دریافت جایزه CABE Building برای تدوین استاندارد طلایی زندگی از جمله افتخارات این بنیاد به شمار می‌آید.

- 1-CABE (Commission for Architecture Built Environment)
- 2-Urban Design Group
- 3- David Lock Associates (DLA)
- 4-Gillespies
- 5-John Thompson & Partners
- 6-Roger Evans Associates Ltd (REAL)

دیوید استوارت والتون^۱ ۲۰۰۶ - ۱۹۳۸

تقدیم به دیوید استوارت والتون، برنامه‌ریز و طراح شهری که سهمی مهم در پدید آوردن و ایجاد کتاب حاضر داشت. اما متأسفانه بیش از اتمام آن چشم از دنیا فروبست.

رویکرد روشن و شفاف وی در طراحی شهری در بسیاری از تصاویر این کتاب ارائه گردیده است. درک عمیق و دقت و توجه بالای او و نیز تواناییش در تعریف و تمرکز بر آنچه حائز اهمیت بود، سر لوحه ای ایست برای آنان که با او همکاری نمودند.

مقدمه مترجم:

کتابی که پیش رو دارید منبعی بسیار ارزشمند و مفید در زمینه تولید، استفاده و مدیریت آثار و علائم گرافیکی در رشته طراحی شهری است. اتکای بالای پروژه های طراحی شهری به تصویرگری موضوعات آن و تبیین تأثیر گذار و مفید آن ها در قالب علائم و نشانه های گرافیکی امری متداول و به جا می باشد. قدرت بیان تصویری موضوعات و مفاد پروژه می تواند موفقیت آن را در فرایند تصویب و اجرا بسیار افزایش دهد و چه بسا در غیر این صورت آن را مردود و شکست خورده سازد. از سوی دیگر، به نظر می رسد افزایش آگاهی طراحان شهری و دست اندرکاران امور مرتبط با طراحی شهری نسبت به این مهم نه تنها کافی نیست، که زمینه چالش هایی را در باب نحوه استفاده و بهره مندی از نشانه ها و طرح های گرافیکی پیش می کشد تا این ابزار گویا و سلیس پروژه ها را با استفاده ناآگاهانه و صوری از آن صرفاً جهت خالی نبودن اسناد و گزارشات از آثار پر طرفدار و مؤکد گرافیکی و تصویری، به وسیله ای فاقد ارزش علمی تبدیل نماید. از این جهت است که مدیریت علمی و اتخاذ فرایندی منطقی به منظور کنترل گرافیکی و نیز افزایش قدرت بیان تصویری در ارائه اسناد و گزارشات ضرورتی دو چندان می یابد.

اهمیت مبحث کتاب حاضر به جهت فقدان مرجعی موثق و عمومی میان طراحان شهری یا مسؤلان طراحی گرافیکی امور طرح ریزی شهری، که آنان را به کاربرد صحیح و مشترک علائم گرافیکی یا مدیریت مناسب و کنترل برنامه ریزی شده طرح های گرافیکی هدایت نماید، بیش از پیش آشکار خواهد شد.

در سال های اخیر روند رو به رشدی در انجام پروژه های طراحی شهری دیده می شود. لکن گذشته از جنبه منطقی، علمی و تحقق پذیری این پروژه ها، بررسی آن ها حاکی از ضعف و نقصان در ارائه تصویری و گرافیکی پروژه ها می باشد. از این رو، مترجمین کتاب حاضر به سبب ضرورت مسأله و جهت جلوگیری از روند افزایشی کاربرد نادرست نشانه ها و علائم گرافیکی و ترویج رویه ای معقول و منطقی در بهبود کیفیات ارائه پروژه ها، با انتخاب این مجلد که به واقع اثری بی مانند در زمینه هدایت طراحان شهری و سایر افراد دخیل در این امر می باشد، سعی نمودند گامی در جهت نیل به این هدف مهم بردارند.

مترجمین این مجلد از نظرات خوانندگان محترم بسیار استقبال خواهند کرد تا به کمک آنان و با اصلاح اشتباهات احتمالی در متن کتاب، اثری مفید و به جا ماندنی را در اختیار آنان قرار دهند و به وظیفه علمی خود عمل نمایند.

در نهایت لازم می دانیم از آقایان دکتر جواد مهدیزاده و مهندس جواد محمدی و نیز سرکار خانم مهندس سارا عباسی افشار که با راهنمایی های خود مترجمین کتاب را یاری رسانند، قدردانی کنیم.

امید که تلاش مترجمین این مجلد برای خوانندگان گرامی و عرصه علمی طراحی شهری مفید واقع گردد.

امیر شکیبا منش

مهشید قربانیان

پیشگفتار

طراحی گرافیکی از زمانی که بشر تصاویر را به عنوان مکمل اساسی کلمات کشف نمود، وجود داشته است. اگر چه ممکن است طراحی شهری به عنوان فعالیتی جدید به شمار آید اما با این حال اجزاء و عناصر اساسی آن، حتی بیش از آنچه به نظر می رسد و از آغاز ساخت و ساز و کشت و کار توسط انسان به کار گرفته شده اند.

فشارهای عصر جدید برای ارتقاء توأم توسعه و نظارت محیطی سبب گردیده تا اهمیت ارتباطات میان طراح و کارفرما، مدیر و عوامل و عناصر تحت مدیریت، ادارات مردمی و عموم مردم و بسیاری از متخصصینی که در راستای دستیابی به توسعه پایدار در حرکتند، بسیار بیش از پیش تحکیم و تقویت گردد.

توانایی ها و مهارت های برقراری ارتباط مطلوب می تواند در جهت درک دو جانبه میان افراد دخیل در هر پروژه ای مؤثر واقع شود. چنین درکی می تواند سبب تهییج و تولید ایده هایی گردد که ممکن است، در غیر این صورت، به دست فراموشی سپرده شوند. نمایش صحیح و روشن ایده ها می تواند قدرت ها و ضعف های آنها را مشخص و به پالودن و غربال راه حل های انتخاب شده کمک نماید. نمایش درست راه حل ها خواهد توانست به جلب و تأمین موافقت، تعهدات و اشتیاق تمام عوامل درگیر در پروژه بیانجامد و سبب ایجاد انتظارات واقع بینانه از آنچه که برای یک پروژه قابل دستیابی است، شود.

تصاویر گرافیکی قابلیت بیان و انتقال آنچه را که ممکن است با کلمات غیرقابل بیان و یا حداقل نیازمند پرگویی های بسیار باشد، دارند. از این رو می توان طراحی گرافیکی را از اجزاء ضروری فرآیند طراحی شهری به شمار آورد.

همکاری و تعامل میان طراحان گرافیکی و سایر اعضای یک تیم طراحی شهری تاکنون آنچنان که سزاوار آن بوده، صورت نپذیرفته است. این کتاب، گروهی از نمونه پروژه هایی را که به سبب درک تیم طراحی آن از ضرورت این همکاری دوجانبه، موفق عمل نموده اند، گرد هم می آورد. این مجلد توسط افرادی حرفه ای و با کوله باری از تجارب به نگارش درآمده است؛ از این رو می تواند برای آن دسته از کسانی که در رابطه با گرافیک طراحی شهری فعالیت می نمایند و نیز آن گروه از دانشجویان و افراد حرفه ای که برای نخستین بار وارد این مقوله شده اند، مفید و آموزنده باشد.

استیون بی^۱

ترسیمات

پلان‌ها، دیاگرام‌ها، تصاویر گرافیکی آمده در این کتاب، همواره مبتنی بر یک طرح پیشنهادی واقعی نیستند. هدف از این ترسیمات بیش از توضیح و تبیین پروژه‌هایی معین و مشخص، به تصویر کشیدن تکنیک‌های گرافیکی موفق می‌باشد.

هدف از این کتاب

این مجلد، راهنمای استفاده از تکنیک‌های گرافیکی را جهت ایجاد و انتقال ایده‌ها در فرآیند طراحی شهری در اختیار مخاطب قرار می‌دهد. از این رو کتاب حاضر نمی‌تواند به خودی خود به عنوان راهنمای فرآیند طراحی شهری و یا کتاب راهنمای آموزش طراحی به شمار آید. موضوعات تخصصی آمده در این کتاب نظیر نحوه طراحی نقشه‌ها، انتخاب و استفاده از داده‌ها، پرسپکتیوهای ساختمانی، نرم افزارها و برنامه‌های کاربردی کامپیوتری و یا تهیه دستی تصاویر به طور جامع در واحدهای آموزش تکنیک‌ها و سایر متون چاپی آورده شده‌اند.

فهرست

	۱۱	مقدمه
	۱۲	۱-۰- هدف از این کتاب
	۱۴	۲-۰- ارتباط کارا و مؤثر
	۱۴	۳-۰- کار گروهی و راهبری آن
		فصل ۱
	۱۵	اصول طراحی گرافیکی در طراحی شهری
	۱۶	۱-۱- انتخاب تکنیک ها
	۲۰	۲-۱- صراحت و اعتبار
	۲۰	۳-۱- سبک
	۲۰	۴-۱- وضوح
	۲۲	۵-۱- ترسیمات دستی و گرافیک های کامپیوتری
		فصل ۲
	۲۵	گرافیک ها در فرایند طراحی شهری
	۲۶	۱-۲- تحلیل های زمینه گرا
	۲۹	۲-۲- تحلیل های فضایی
	۳۴	۳-۲- تحلیل های آماری
	۳۷	۴-۲- تحلیل های مفهومی
	۳۸	۵-۲- مشارکت جمعی
	۴۵	۶-۲- مفاهیم و موضوعات بنیادین
	۴۶	۷-۲- طرح های پیشنهادی اولیه
	۴۷	۸-۲- سنجش گزینه ها
	۵۰	۹-۲- طرح پیشنهادی نهایی
	۶۴	۱۰-۲- نمایش جزئیات
		فصل ۳
	۶۹	تکنیک های مناسب
	۷۰	۱-۳- زبان گرافیکی
	۸۴	۲-۳- نقشه های پایه
	۸۶	۳-۳- کاربرد کامپیوتر
	۹۲	۴-۳- ترکیب و کاربرد هماهنگ روش ها
	۹۳	۵-۳- نرم افزارهای نشر رومیزی
	۹۴	۶-۳- نرم افزارها
		فصل ۴
		تولیدات گرافیکی در طراحی شهری
۹۵		۱-۴- گزارشات و اسناد
۹۶		۲-۴- نمایشگاه ها
۹۹		۳-۴- بروشورها
۱۰۰		۴-۴- ترسیمات قابل ارائه و نمایشی
۱۰۱		۵-۴- پوسترها
۱۰۲		۶-۴- خبرنامه ها
۱۰۳		۷-۴- ارائه و نمایش دیجیتالی
۱۰۴		۸-۴- سایت های اینترنتی
۱۰۵		۹-۴- مدل های فیزیکی
۱۰۶		
		فصل ۵
		مدیریت تولیدات گرافیکی
۱۰۷		۱-۵- آگاه نمودن طراح
۱۰۸		۲-۵- مدیریت خروجی
۱۰۹		۳-۵- فهرست اشکال
۱۰۹		۴-۵- مراحل پروژه
۱۱۰		۵-۵- روشهای چاپ
۱۱۲		۶-۵- چاپ رنگی
۱۱۳		۷-۵- بودجه بندی
۱۱۴		
		فصل ۶
		تصاویر و اطلاعات
۱۱۵		۱-۶- عکس هوایی
۱۱۶		۲-۶- عکس برداری از سایت
۱۱۸		۳-۶- آمادگی و تدارکات لازم برای عکس برداری
۱۲۱		۴-۶- افزایش کیفیت عکس
۱۲۱		۵-۶- سازمان نقشه برداری "ادنانس سروی"
۱۲۲		۶-۶- انواع تصاویر
۱۲۳		۷-۶- فرمت های قابل انتقال اسناد (PDF)
۱۲۴		۸-۶- اندازه صفحه
۱۲۵		۹-۶- تبدیل مقیاس
۱۲۵		منابع و مآخذ
۱۲۶		

راهنمای استفاده از این کتاب

در این مجلد نکات مهم و کلیدی به طرقی مختلف و با گرافیک‌های متمایز از هم بازگو شده‌اند. این ترکیب‌ها در جاهای مناسب استفاده گردیده و اطلاعات حائز اهمیت و معینی را در رابطه با موضوعات عنوان شده در صفحه ارائه می‌نمایند.

نکات کلیدی

در پایان هر موضوعی، توصیه‌ها، تذکرات، چک لیست‌ها و خطوط راهنمای ساده‌ای ارائه گردیده است. نکات کلیدی را در چهارچوب زیر در صفحات بعدی مشاهده خواهید کرد:

مواردی که می‌باید در زمینه، ترسیم گردند:

• موقعیت استراتژیک سایت

• زمینه محلی

• سایت و اجزاء مجاور آن

- راهها

- مسیرهای ویژه دوچرخه / پیاده راه ها

- مراکز محلی

- مدارس

- ارتباطات بصری

- دیدها

- مراکز خرید

- حمل و نقل عمومی

- فضاهای باز و ...

• مسائل کلیدی در رابطه با زمینه گرای:

- فرصت‌ها و تحلیل‌ها

- موانع حرکتی

- تحلیل سوات (SWOT)

آنچه نشان می‌دهد / چرا به لحاظ گرافیکی مطلوب است
در این کتاب در توضیح و تبیین آنکه «چه تصاویری آورده شود» و «چرا این تصاویر و ترسیمات می‌تواند مفید و نتیجه بخش باشد» مطالبی مفید طرح گردیده است. این مطالب با نکته‌گیری از مباحث به صورت یک سری «نکات شاخص» مشابه آنچه در زیر آورده شده، در متن کتاب دیده می‌شود.

آنچه نشان می‌دهد:

• گزینه‌های پیشنهادی کاربری اراضی در ادینبورگ نمونه منعطف از توسعه

درونی یک بلوک شهری را نشان می‌دهد.

• تنوع خیابان‌ها و معابر و کاربریهای مناسب در جبهه عمومی آنها.

• گزینه‌های پیشنهادی استفاده از هسته بلوک شامل چگونگی استفاده از فضا،

و فضاهای جمعی.

چرا به لحاظ گرافیکی مطلوب است:

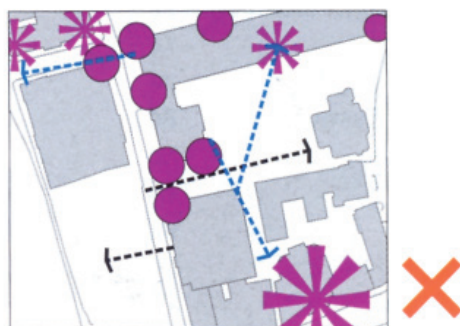
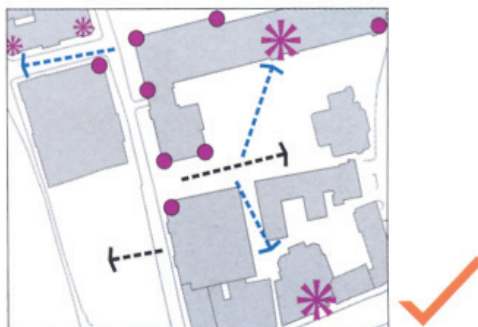
• نمایش مفهوم و ایده اصلی بی آنکه دقیق باشد.

• ترسیم دستی جهت تأکید بر مرحله ایده‌پردازی.

• کاربریها در حاشیه ذکر گردیده‌اند.

تیک‌ها و ضربدرها

برای مقایسه نمونه‌های خوب و بد به ترتیب از علائم ✓ و ✗ استفاده شده است.

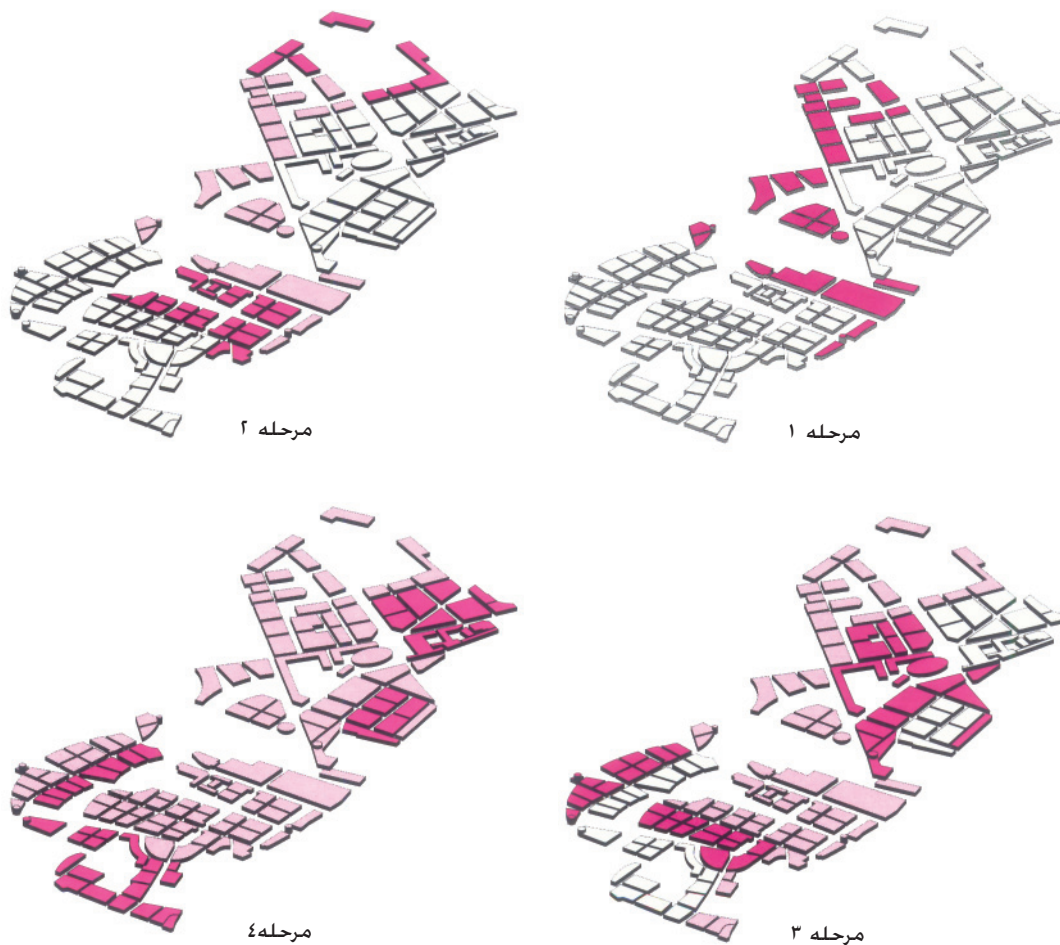
نمونه‌های موردی

در کتاب حاضر از چهار نمونه موردی جهت نشان دادن نحوه استفاده و به کارگیری تکنیک‌های گرافیکی در پروژه‌ها استفاده گردیده است. این نمونه‌ها در قالب تصاویر رنگی زیر آورده شده‌اند.

۲-۱۰-۹- نقشه مراحل پروژه

اکثر پروژه‌های بزرگ طرح ریزی شهری نیازمند ترسیماتی از سلسله مراتب یا مراحل طرح توسعه مورد نظر می‌باشند. این نقشه‌ها را می‌توان با دیاگرام‌های دو بعدی استاندارد از فازها، یا به گونه‌ای مؤثر با مجموعه‌ای از دیاگرام‌های سه بعدی کامپیوتری نمایش داد. در این دیاگرام‌ها در هر مرحله، مراحل قبلی به صورت متوالی به آن اضافه می‌شوند.

آنچه نشان می‌دهد:

- سلسله مراتب توسعه
- ساخت و سازهای اضافه شده بر هر مرحله
- وجه و سطوح مشترک میان مراحل

چرا به لحاظ گرافیکی مطلوب است:

- حدود و میزان توسعه در هر مرحله به صورت مدل حجمی روی نقشه خلاصه و نمایش داده شده است.
- کاربرد رنگ تیره تر در هر مرحله جهت تأکید بر آن مرحله
- نمایش ساخت و سازهای متوالی با سایه و ته رنگ